

ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО при Новоросійському університеті Засн. 1889 (Одеса). У своєму складі мало візант. (1891; від 1898 — візант.-слов'ян.) і пед. (1898) відділення. Спочатку налічувало 64 чл., станом на 1910 — 329. Окрім учених, до його складу входили вчителі серед. навч. закладів Одеси, Єлисаветграда (нині Кіровоград), Херсона, Миколаєва, Криму, м. Тирасполь (нині Молдова), представники духовенства, юристи. Першим головою був Ф. Успенський, від 1898 — В. Істрін. У різні роки в Т-ві працювали П. Ардашев, Г. Афанасьєв, П. Біціллі, С. Вілінський, Р. Віппер, М. Владимирський-Буданов, Ф. Корш, О. Кочубинський, Ю. Кулаковський, М. Ланге, Ф. Леонтович, І. Линниченко, Б. Ляпунов, О. Маркевич, О. Нікітський, А. Флоровський, Е. Штерн, Є. Щепкін та ін. Виходила «Летопись Историко-филологического общества при Императорском Новороссийском университете» (1890–1916, т. 1–25), на сторінках якої друкували переважно публікації з візант.-слов'ян. проблематики. Товариство проводило темат. засідання (на історіогр., джерелознавчу, археогр., археол., етногр. та філол. теми), налагоджувало зв'язки з рос. та іноз. наук. установами; збирало рукописи, кошт. видання, етногр. й археол. матеріали; організовувало пошук. екскурсії та експедиції. Особливу увагу приділяли краєзнав. роботі.

1899 прийнято «Програму етнографічних досліджень у районі Новоросії, Бессарабії і Криму» (її склали О. Маркевич, О. Кочубинський і Х. Ящуржинський). Член Товариства брали участь в археол. з'їздах, організовували вшанування ювілеїв В. Григоровича, В. Белінського, О. Пушкіна, М. Гоголя. Питаннями вдосконалення системи серед. навч. закладів в Одесі й Одес. навч. окрузі опікувалося пед. відділ. товариства (кер. М. Ланге). Фактично товариство припинило діяльність 1917, юридично ліквідоване 1923 при об'єднанні його з Одес. бібліогр. товариством в Одес. філол. товариство.

Рекомендована література

1. Гольдін Ф. Л. Історико-філологічне товариство // Історія Одеського університету за 100 років. К., 1968;
2. Попова Т. М. Історія України в працях вчених – членів Історико-філологічного товариства Новоросійського університету // Південь України і складання української державності: Історія і сучасність: Тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. Ч. 1. О., 1994;
3. Її ж. Историографический процесс в региональном измерении: Из истории Новороссийского университета // Библиот. дело и краеведение. 2002. Вып. 3. Т. М. Попова, О. А. Бачинська

Бібліографічний опис:

Історико-філологічне товариство при Новоросійському університеті / Т. М. Попова, О. А. Бачинська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-12777>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).